

Interpellationssvar från Adam Reuterskiöld (M) – Om skyddsrum – KF 2022-04-26 (Ö)

Jag vill börja med att tacka interpellanten för en viktig interpellation i en orolig tid. Kriget i Ukraina fortsätter att på en nästintill daglig basis utmana vår förmåga att förstå med vilken brutalitet och hänsynslöshet brott mot mänskliga rättigheter begås i hjärtat av Europa. När de ryska soldaterna efter flera veckor av intensiva strider drog sig tillbaka från den nordvästra delen av Ukraina för att i stället omgruppera sina militära styrkor österut, uppdagades det fruktansvärda och fasansväckande illdåd som den ryska militären begått i förorter till huvudstaden Kyiv. Bilderna och skildringarna från staden Butja går knappt att ta in, när den ena massgraven efter den andra upptäcks av ukrainska säkerhetsstyrkor. Tyvärr så kommer detta krig som Putin börjat med all sannolikhet att fortsätta lämna spår av förstörelse och mänsklig tragedi efter sig.

Effekterna av krig och konflikt påverkar självklart inte bara de militära styrkorna utan framför allt är det civilbefolkningen som blir lidande. Män och kvinnor som ser sina livsverk förstöras, familjer som får sina hem jämnade med marken, barn som förlorar sina föräldrar och föräldrar som får begrava sina barn. UNHCR rapporterade att drygt 12 miljoner människor är på flykt från sina hem under kriget i Ukraina. 5 miljoner av dessa människor har flytt över gränsen, främst till länder som Polen, Rumänien eller Moldavien. Majoriteten av de som flyr är kvinnor och barn. Till Sverige har det sedan krigets början kommit fler än 28 000 människor och enligt Migrationsverkets bedömning kan uppemot 76 000 personer söka skydd i vårt land i enlighet med EUs massflyktdirektiv.

Även om Ekerö är en liten kommun i ett förhållandevis litet land, så får vi aldrig glömma bort vår plikt att ta vårt ansvar för en i många delar trasig omvärld.

Interpellanten ställer i sin interpellation tre bra frågor:

Den första frågan rör tillgängligheten och byggandet av nya skyddsrum. Som interpellanten redan väl är inne på i sin interpellation, så är byggandet av nya skyddsrum inte en kommunal angelägenhet, utan är en fråga som enbart Myndigheten för samhällsskydd och beredskap samt Sveriges regering kan ta initiativ i, eftersom det är där finansieringen kommer ifrån. Vi i kommunerna och framför allt vi politiker kan fortsätta lyfta denna viktiga fråga och detta kommer även vi i den politiska ledningen att göra.

Den andra frågan rör tillhandahållandet och tillgängligheten av jodtabletter ifall Sverige skulle hamna i ett nukleärt anfall, alternativt att Sverige faller offer för en nukleär katastrof. Enligt regeringen så pågår det för närvarande en utredning kring hantering av jodtabletter i beredskapssyfte.

Vidare kan jag hänvisa till en rapport från Statens Offentliga Utredningar (SOU 2021:19), som ger en ganska omfattande beskrivning av krisberedskapen både gällande läkemedel,

hälso- och sjukvård samt tillhandahållandet av jodtabletter. Nedan är finner man ett utsnitt av rapporten som rör interpellantens fråga.

- 14.1.1 Nuvarande ordning för inköp och distribution

Enligt nuvarande ordning upphandlar SSM nya jodtabletter för allmänhetens behov, regionala lager och vid behov för central lagerhållning vart femte år. MSB och länsstyrelserna i Halland, Kalmar och Uppsala samarbetar i distributionen av tablettorna till de berörda fastigheterna. Senaste upphandling och utdelning genomfördes år 2016 men en ny upphandling och utdelning är aviserad inför år 2021. Tablettorna som delas ut till allmänheten ska ha en hållbarhet som räcker hela femårsperioden. Med tanke på att den ordinarie marknaden för jodtabletter är begränsad tillverkas läkemedlet inför varje utdelnings- tillfälle. I dag finns två läkemedel godkända för försäljning i Sverige. Dessa har fem10 respektive sju11 års fastställd hållbarhet, vilket för läke- medel får anses vara en lång hållbarhet. De läkemedel som inte delas ut direkt till allmänheten lagras dels regionalt genom de aktuella läns- styrelsernas försorg, dels centralt genom SSM. Centralt lagrade läkemedel följs upp och hållbarheten kontrolleras enligt Läkemedelsverkets riktlinjer (se även långtidslagring i avsnitt 9.7). SSM har gjort en överenskommelse med Socialstyrelsen om den nationella beredskapslagringen som innebär att jodtablettorna, tillsammans med andra produkter, lagras i Socialstyrelsens beredskapslager.

Den tredje och sista fråga rör ”skyddet inför en eventuell krigssituation för Ekerös invånare”. Ordet ”skydd” i detta sammanhang tolkar jag som samhällsberedskapen i stort för hela Sveriges befolkning – det är viktigt att komma ihåg att det troligtvis inte bara är Ekerö som skulle hamna i en eventuell krigssituation, utan hela Sverige och det kommer även vara vårt ansvar att försvara alla delar av vårt land – vid ett eventuellt krig eller kris. För att förbereda Ekerö inför ett sådant scenario, arbetar kommunen i ett flertal olika samarbetsorgan, främst inom SSR (Samverkan Stockholmsregionen), som består av drygt 40 aktörer, till exempel polismyndigheten, kommuner, regionen, Trafikverket, osv.

Kommunen är ansvarig för att göra riskanalyser, det kallas för risk- och sårbarhetsanalys, RSA. I det arbetet ingår att:

- kartlägga vilka risker vi ser i kommunen
- ta fram förslag på möjliga lösningar och åtgärder
- skapa forum där vi tillsammans med andra kan diskutera krisfrågor.

Varje verksamhet inom kommunen är ansvarig för att minska riskerna inom sitt område och för att planera för en eventuell krishantering.

I Ekerö kommun bedömer vi att det är extra viktigt att vara förberedd och ha en plan för:

- tillgång till dricksvatten, el- och telefoni
- risk för bränder.

Vid en krissituation prioriterar vi det som kallas för samhällsviktig verksamhet.

Det kan till exempel vara: energiförsörjning, hälso- och sjukvård och omsorg, information och kommunikation, mat, skydd och säkerhet och transporter.

Adam Reuterskiöld (M)
Kommunstyrelsens ordförande